

НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Павленко О.П., к.е.н., доц., Пам О.М., магістр
Одеський державний екологічний університет, м.Одеса

На сучасному стані Україна споживає 60–70 % імпортних енергоресурсів, цьому сприяє не тільки їх відсутність, а й неефективне використання, що загрожує національним інтересам та національній безпеці країни. Тому вирішення питань енергозбереження та енергоефективності є одним з першочергових в умовах енергетичної кризи в країні.

Під енергозбереженням розуміється взаємопов'язана сукупність методичних, науково-дослідних, технологічних, організаційних, економічних, управлінських, адміністративно-господарських та навчально-освітніх заходів, спрямованих при виробництві енергоносіїв та продукції на вирішення завдань заощадження і раціонального використання всіх видів паливно-енергетичних ресурсів, різкого скорочення їх втрат, а також значного підвищення ступеня вилучення та глибини переробки, які забезпечують досягнення оптимальних показників енергоефективності та запобігання шкідливому впливу виробничих і соціально-економічних систем на навколишнє природне середовище. Енергозбереження проявляється у таких аспектах: зниження обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів в натуральному вираженні при виробництві продукції та її використанні; зниження фінансових витрат на їх споживанні; зниження витрат на виробництво паливно-енергетичних ресурсів (тобто зниження собівартості вироблених енергоресурсів); підвищення частки використання відновлюваних джерел енергії; зниження негативного впливу дії процесів виробництва та використання енергоресурсів на навколишнє природне середовище.

Для забезпечення інтенсивного соціально-економічного розвитку регіонів, довгострокового зростання та досягнення високого рівня економічних показників потрібно створити умови для активізації регіональної інвестиційної політики енергозбереження. Ця проблема є дуже важливою в умовах розвитку ринкових відносин в Україні, розв'язання якої потребує перегляду впливу чинних інвестиційних механізмів на процеси енергозбереження в регіональній площині, пошуку ефективних форм взаємодії між суб'єктами регіональної інвестиційної політики відповідно до вимог ринкової економіки, соціально-економічних і політичних цілей розвитку суспільства та сучасної практики інвестиційної діяльності.

Механізм реалізації заходів з енергоефективності має бути сформовано керівництвом регіону у відповідності до чинного законодавства із залученням коштів, в основному, інвестиційних, а також, як підтримка з місцевих та державного бюджетів. Вказані кошти повинні бути зорієнтовані на потребу регіону у поліпшенні стану енергоефективності. При визначенні потреби регіону в фінансуванні заходів з енергоефективності в рамках регіональних програм, робота місцевих органів виконавчої влади повинна бути направлена на створення умов для залучення інвестиційних коштів, а також повинні вживатися заходи щодо передбачення фінансування з місцевих бюджетів на реалізацію заходів.

Регіональна інвестиційна інфраструктура у сфері енергозбереження представлені:

- державними та регіональними програмами, проектами та угодами;
- програмами, проектами та грантами міжнародних організацій;
- підприємствами, об'єднаннями і організаціями у сфері енергозбереження;

Більшість її складових перебуває на етапі свого становлення або діє виключно за своїми завданнями без узгодження з регіональними проблемами розвитку.

На регіональному рівні потрібно задіяти широкий спектр напрямів, який би включав:

1. Удосконалення регіональних цільових програм, підвищення ефективності їх реалізації та узгодження заходів різних програм з метою поліпшення координації діяльності у сфері енергозбереження та акумуляції коштів на розв'язанні актуальних проблем регіону;

2. Сприяння залученню інвестиційних ресурсів шляхом співпраці з міжнародними фінансовими установами та активізацію участі регіону до реалізації масштабних інвестиційних проектів в сфері впровадження енергозбереження;

3. Розробку і застосування механізмів стимулювання до впровадження енерго- і ресурсозберігаючих технологій, альтернативних джерел енергії, екологічно безпечних виробництв і технологій, інновацій у сфері природокористування;

4. Проведення аналізу і створення банку даних щодо успішних практик суб'єктів досліджень та господарювання у сфері екології та енергозбереження;

5. Розширення міжнародної співпраці регіональної влади з бізнесовими структурами інших країн та використання прикордонної співпраці малого і середнього бізнесу в питаннях енергоефективності та інноваційних технологій використання відновлювальних джерел енергії;

6. Удосконалення інституційного та інформаційного забезпечення реалізації політики енергозбереження, а також проведення в регіонах її комплексного моніторингу;

7. Навчання керівників підприємств, представників громадських організацій, державних службовців, керівників органів місцевого самоврядування сучасних підходів до розробки політики і впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії та запровадження екологічно безпечних виробництв;

8. Сприяння впровадженню систем екологічного управління серед суб'єктів малого і середнього бізнесу; створення асоціативно-підприємницьких структур у галузі енергетики та екології тощо.

Політика енергозбереження на регіональному рівні розробляється у процесі аналізу наявних і потенційних джерел та механізмів фінансування інвестицій, ринкових можливостей та інших умов регіону, а отже, її результативність залежить від правильно виділених напрямів і завдань.

Таким чином найважливішими напрямами реалізації регіональної політики у сфері енергозбереження є: розробка, реалізація і вдосконалення регіональних цільових програм; розвиток співпраці органів місцевої влади з міжнародними фінансовими установами, що надають кредити та фінансову допомогу в реалізації проектів енергозбереження; пошук можливостей щодо залучення донорського фінансування до реалізації інвестиційних проектів; сприяння розвитку співпраці у сфері енергозбереження та енергоефективності з бізнесовими структурами інших країн; удосконалення інфраструктури інвестиційного забезпечення енергозбереження в регіоні; використання інституту державно-приватного партнерства і поліпшення інформаційного забезпечення питань енергозбереження на рівні регіонів.

На нинішній день існує об'єктивна необхідність поєднання ефективних форм взаємодії державних, міжнародних та ринкових інституцій та вироблення на цій основі дієвих фінансових механізмів з урахуванням зарубіжного досвіду, поточної ситуації на вітчизняному фінансовому ринку та перспектив його розвитку для впровадження ефективної політики енергозбереження в Україні.

Література

1. Енергетична стратегія України на період до 2030 року. — Режим доступу : zakon1.rada.gov.ua/signal/kr06145a.doc.

2. Сайт Державного комітету України з енергозбереження//Енергетична безпека держави [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [www.URL:http://necin.com.ua/marketing-energozabezpechennya/237_energetichna-bezpeka-derzhavi.html](http://necin.com.ua/marketing-energozabezpechennya/237_energetichna-bezpeka-derzhavi.html)

3. Державна цільова економічна програма енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних

видів палива [Електронний ресурс]. // Режим доступу:
[www.URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/243-2010](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/243-2010)
4.